

Landsforeningen - We Shall Overcome

Bruker- og interesseorganisasjon for menneskerettigheter, selvbestemmelse og verdighet innen psykisk helse

Stiftelsesår: 1968 / Org.nr.: 980 334 597

post@wso.no – www.wso.no

Årsmelding 2021

WSO - Landsforeningen We Shall Overcome er en landsdekkende bruker - og interesseorganisasjon som jobber for menneskerettigheter, selvbestemmelse og verdighet innen psykisk helse. WSO ble stiftet i 1968, og er landets eldste brukerorganisasjon innen vårt felt. Organisasjonens hovedkontor ligger i Oslo.

Styret vil rette en stor takk til alle som har bidratt i arbeidet, både frivillige, ansatte og samarbeidspartnere. Vi vil også takke dem som har gitt oss økonomisk støtte og som gjør det mulig for oss å drive organisasjonen og utføre vårt arbeide. Sist, men ikke minst, takker vi alle våre medlemmer som har bidratt til arbeidet gjennom å betale medlemskontingent. Uten medlemmer ville det ikke vært noe WSO.

WSOs arbeid ble i 2021 naturlig nok også ganske preget av korona-situasjonen, som har ført til noe færre aktiviteter og arrangementer, særlig på vårparten.

Organisasjonsarbeid

Landsmøte

Landsmøtet 2021 ble avholdt 10. april på Zoom. 23 medlemmer deltok.

Nytt styre som ble valgt:

Leder: Mette Ellingsdalen (Oslo). **Nestleder:** Grete Johnsen (Eidsvoll). **Kasserer:** Randi Mofossbakke (Langesund), **Sekretær:** Dag Erik Tinghaug (Larvik).

Styremedlemmer:, Elin Halvorsen-Weare (Asker), Tormod H. Gjedrem (Rogaland) og Sigrun Tømmerås (Oslo).

Vararepresentanter: Kristin Sommerseth (1. vara, Oslo), Hans Ove Galtung (2. vara, Bergen), Anbjørg Hellestræ (3. vara, Rogaland), Aina Storvold (4. vara, Trondheim) og Espen Pedersen (5. vara, Oslo).

Styrets arbeid

Det ble avholdt 10 styremøter i denne perioden. De fleste på Zoom. I tillegg et heldags styreseminar i Oslo, hvor også ansatte var med.

Organisering og daglig drift

Kontoret har åpent mandag, onsdag og fredag kl.12-15, med betjent telefon og mulighet for besøk på kontoret. Onsdager er det åpent hus med enkel bevertning, i samarbeid med lokallaget Oslo og Viken. I 2021 holdt WSO-kontoret åpent for et begrenset antall besøkende også i perioder med nedstenging, med smittevernstiltak og uten bevertning. Dette var et viktig tilbud i en krevende periode.

Bemanning

WSOs arbeid drives i hovedsak med frivillig innsats fra tillitsvalgte og medlemmer.

Ansatte: Finn Halvorsen er ansatt som kontorvakt/telefonvakt i kontorets åpningstider mandag, onsdag og fredag kl. 12-15, tilsvarende ca. 25 prosents stilling.

Sarah Pay er ansatt i fast åtte prosents stilling som renholder.

Helen Wesnes ble ansatt som organisasjonssekretær i 30 prosents stilling 15. mai.

Ellen Aronsen var sekretær for Fellesaksjonen for medisinfrie tilbud i 20 prosents stilling, organisert under WSO.

Lokalt arbeid, arrangementer og kurs

WSO har ett fylkeslag/lokallag: WSO Oslo og Viken.

Det har vært åpent hus i samarbeid med fylkeslaget hver onsdag, når kontoret har vært åpent. Samtaler og sosialt samvær med nystekte vafler og kaffe.

Temamøter

Det ble avholdt tre temamøter i samarbeid med WSO Oslo og Viken i 2021.

14. januar med Sigrun Tømmerås om religiøse traumer. 8 deltagere.

28. april med advokat Stine Moen som snakket om juridiske rettigheter. 15 deltagere.

26. mai med lege Geir Flatabø som snakket om ernæring og psykisk helse. 13 deltagere.

Alle temamøtene ble holdt på Zoom, med noen få som deltok via felles PC på kontoret.

Amaliedagene 2021 ble på grunn av pandemien holdt som både fysisk og digitalt arrangement med direkte strømming. Det fysiske arrangementet foregikk på Litteraturhuset i Oslo, i Wergelandssalen. Arrangementet besto av tre fagdager med filmer, foredrag og samtaler og en minnemarkering ved Skammens grav på Ris kirkegård.

Amaliedagene 2021 var et samarbeid mellom WSO, WSO Oslo og Viken, Hvite Ørn, Aurora støtteforening og LMSO (Landsforeningen mot seksuelle overgrep).

Amaliedagene finansieres av tilskudd fra Oslo kommune og bidrag fra medarrangørene.

Landsforeningen bruker en del penger på reiseutgifter for medlemmer som vil delta på Amaliedagene. Alle arrangementer er gratis å delta på. Det er et unikt årlig arrangement i Norge, og betyr mye for dem som deltar. Med strømming ble det også større mulighet for deltagelse fra hele landet. Program og opptak av foredragene er tilgjengelig på

amaliedagene.no.

Se egen rapport fra Amaliedagene for mer informasjon.

<https://amaliedagene.no/rapport-amaliedagene-2021/>

WSO-samling 8. til 10. oktober på Kringler Gjestegård i Nannestad

Rundt 20 engasjerte medlemmer fra forskjellige steder i landet møttes for å diskutere menneskerettigheter, lovarbeid, erfaringer fra psykisk helsevern og arbeidet til WSO. Vi var

så heldige å ha med oss Berit Vegheim, leder i stiftelsen Stopp diskrimineringen, på hele samlingen. Vegheim holdt et sterkt foredrag om CRPD. Mette Ellingsdalen holdt innlegg om hvordan WSO har jobbet opp mot ulike lover og lovforslag, særlig utkastet fra det nye tvangslovutvalget. Mette snakket også om QualityRights, et initiativ fra Verdens helseorganisasjon (WHO) som vil gjøre det mulig å trene opp helsearbeidere i rettigheter, og måle om helsevesenet faktisk følger menneskerettighetene. Randi Mofossbakke hadde en innføring i WSOs likepersonsarbeid, og holdt et likepersonskurs som er utarbeidet av Studieforbundet Funkis.

Søndag 10. oktober var Verdensdagen for psykisk helse, så mange av deltakerne dro etter samlingen til Oslo for å være med i det store Psykiatibrølet foran Stortinget.

WSO takker Studieforbundet Funkis for økonomisk tilskudd til denne samlingen, og Helse Sør-Øst for tilskudd til likepersonkurset.

Likepersonsarbeid, brukermedvirkning og selvhjelp

Det er blitt gjort mye likepersonsarbeid i WSO gjennom alle år organisasjonen har eksistert. WSO hadde i 2021 sju registrerte likepersoner som teller for tildeling av tilskudd. Det er ikke alt likepersonsarbeid som kan registreres på grunn av regelverket, det gjøres også mye på telefon og Skype/Zoom og via e-post, arbeid som foreløpig ikke blir registrert som likepersonsarbeid.

Våre likepersoner hjelper medlemmer og andre som kontakter WSO med støttesamtaler, enkelte trenger bare noen å snakke med som forstår deres situasjon. Andre får hjelp med informasjon og veiledning når det gjelder ulike typer behandling, hjelp med å søke seg til medisinfrie behandlingstilbud, eller hjelp til å finne for eksempel psykolog eller traumeterapeut. Noen trenger informasjon om rettigheter og/eller hjelp med å finne en advokat. Noen får hjelp overfor NAV, med søknader og informasjon. Det hender også at likepersoner er med som ledsager og støtteperson til lege eller til NAV. Jobbsøknader og CV hender det også at vi hjelper til med. Ellers får en del medlemmer hjelp med internett og nettbaserte tjenester, og noen får opplæring i å bruke data og internett.

WSO har en fast **likepersonstelefon** hver mandag kl. 15-16. Man kan ringe likepersonstelefonen om man trenger noen å snakke med, om man vil avtale besøk av en likeperson eller om man trenger informasjon eller veiledning i forbindelse med behandling eller rettigheter (rettigheter til hjelp og rettigheter under og etter behandling).

WSO arrangerte et **likepersonskurs** 10. oktober under vår landssamling på Kringler Gjestegård. Vi fikk i 2020 tildelt kr 9000 fra Helse Sør-Øst til likepersonskurs, midlene ble overført til 2021 grunnet koronasituasjonen i 2020.

Selvhjelpsgrupper

Stemmehørergruppen, som har møter ca. hver 3. mandag, startet opp igjen høsten 2021 etter over ett års koronanedstenging. Dette er et unikt tilbud der det kommer deltakere fra hele Østlandsområdet. Deltakere får dekket reiseutgifter til møtene da det er en viktig arena for dem.

Informasjonsarbeid

- WSO-posten kom ut fire ganger, i februar, april, august og desember.
- www.wso.no ble løpende oppdatert gjennom året.
- Søkelyset kom ut med ett nummer i november.
- WSO har en åpen Facebook-side og en gruppe for medlemmer, WSO-gruppa, som er åpen for alle medlemmer og andre interesserte.

WSO- biblioteket

WSO har bra utvalg av gamle og nye bøker med psykiatrikritikk og erfaringer fra psykiatrien, i tillegg til selvhjelpsbøker, fagbøker, bøker om recovery og aktuelle romaner og biografier. Biblioteket blir stadig oppdatert med nye og gamle utgivelser av aktuelle bøker.

Bøkene er til utlån for medlemmer, enten ved at man kommer innom kontoret eller ved å få tilsendt bøker og returporto i posten.

Bokliste finnes og kan lastes ned via følgende lenke (sortert på tittel, listen blir kontinuerlig oppdatert med nye bøker):

<https://www.jottacloud.com/s/130cd69deeb0b0446f8b673671908c1e2bd>

Interessepolitisk arbeid

Høringer/innspill

WSO har levert en rekke høringer i 2021.

Alle høringsinnspill ligger på <https://wso.no/wsos-arbeid/horingsuttalelser>

Innspill til Helse og omsorgskomiteen

19.01.21 Representantforslag 48 S (20-21) om å evaluere endringen i psykisk helsevernloven fra 2017 om innføring av krav til samtykkekompetanse for innleggelse i tvungen psykisk helsevern.

16.12.21 Representantforslag om bedre ivaretagelse av samfunnets behov for vern mot og behandling av alvorlig psykisk syke personer, Dokument 8:19 S (2021-2022)

Oppfølging av tvangslovutvalgets forslag

WSO leverte en egen omfattende høringsuttalelse 8.11.

Vi var også en del av «En sammenslutning av arbeidsgiver og interesseorganisasjoner» som leverte et felles hørings svar, med fokus på CRPD.

Andre høringer

28.04 Høringsinnspill til utdanninger innen psykisk helse og rusarbeid.

2.06 Hørings svar til Nasjonal veileder for ordinerer av vanedannende legemidler.

20.06 Hørings svar til «Tvang i psykisk helsevern for voksne – forebygging og riktig bruk»

17.09 Høring - Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i psykisk helse-, rus og avhengighetsarbeid for sykepleiere og forskrift om nasjonal retningslinje for tverrfaglig videreutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid

Journalutvalget

WSO nedsatte i juni 2021 et eget journalutvalg, som jobber med å styrke rettsikkerheten i

forbindelse med journal, dokumentasjon og personvern. Utvalget ledes av Målfrid J. Frahm Jensen, med medlemmene Øystein Høiby, Randi G. Mofossbakke og Anbjørg Hellestræ.

Journalutvalget skrev følgende høringsvar i 2021:

02.06 Høringsvar: Forslag til lov om informasjonstilgang m.m. for utvalg som skal undersøke saker om overgrep begått av helsepersonell mot pasienter i perioden 2010 til 2020.

15.10 Høringsvar: Nasjonal digital samhandling til beste for pasienter og brukere - endringer i pasientjournalloven mv.

8.12 Høringsvar: Forslag til endringer i kjernejournalforskriften

Menneskerettighetsarbeid

WSO rapporterer til FNs komiteer som eneste norske brukerorganisasjon på psykisk helsefeltet.

Hege Orefellen deltok med innlegg i CRPD-komiteens digitale konsultasjon om de-institusjonalisering 25. mai 2021.

Vi har også deltatt i digitale møter/seminarer med bla. FNs spesialrapportør for helse.

WSO sitter i **rådgivende utvalg for Sivilombudsmannens forebyggingsenhet mot tortur**. Mette Ellingsdalen er WSOs representant, med Liv Skree som vara. Vi deltok på tre møter i 2021.

WSO har deltatt i en arbeidsgruppe med Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) og Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), om strategi og rammer for oppfølging av internasjonale MR-anbefalinger til Norge.

WSO er en del av CRPD-koalisjonen (125 norske organisasjoner) som samarbeider om rapportering og oppfølging av CRPD. Vi har i 2021 også hatt et godt samarbeid med bl.a. andre Stopp diskrimineringen og Uloba i arbeidet med CRPD.

Brukerrepresentasjon/arbeidsgrupper/seminarer og foredrag

WSO har deltatt i **BrukerROP i Helsedirektoratet**, med leder Mette Ellingsdalen, og Tormod H. Gjedrem (vara).

Inger-Mari Eidsvik har sittet som representant i Helsedirektoratets arbeidsgruppe for revidering av medikamentkapittelet i psykoseveilederen. Vi inviterte til felles møte med andre brukerorganisasjoner, og har mottatt innspill fra flere, særlig Hvite Ørn, i arbeidet.

Tormod Hvidsten Gjedrem deltok på møte i Ekspertrådet for rus og psykiatri i desember.

Elin Halvorsen-Weare er brukerrepresentant for medikamentfritt tilbud i Helse Midt-Norge, Vegsund DPS.

Vi har deltatt i to møter med innspill til UKOM (Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten) i forbindelse med deres arbeid.

WSO var medarrangør sammen med Ellen Ugelstad/Twentyone Pictures AS på Psykiatribrølet foran Stortinget på Verdensdagen for psykisk helse 10. oktober. Inger-Mari Eidsvik fra WSO holdt appell.

Mette Ellingsdalen deltok i debatt om tvang i regi av Tidsskrift for Norsk psykologforening 6. mai.

WSO bidro med innlegg om beslutningsstøtte på Kontrollkommisjonskonferansen 19. november, sammen med Uloba og Likestilling- og diskrimineringsombudet.

WSO har hatt et godt samarbeid med Mad in Norway i 2021, med blant annet bidrag i redaksjonen, intervjuer i podkasten «Birgit inviterer» med Merete Nettet og Mette Ellingsdalen, arbeid med visning av filmen «Medicating Normal» og deltagelse i etterfølgende paneldebatt. Vi bidro også til seminaret om «Fremtidens psykososiale helsetjenester» 3. desember på Litteraturhuset, både med arrangering, innlegg og med filming av foredragene.

Medikamenter og medisinfrie behandlingstilbud

WSO har i 2021 fulgt opp arbeidet i Fellesaksjonen for medisinfrie tilbud, et samarbeid mellom Aurora støtteforening, Hvite Ørn, LPP (Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse), Mental Helse og WSO. Grete Johnsen og Mette Ellingsdalen er WSOs representanter i Fellesaksjonen. Grete Johnsen har vært koordinator for arbeidet i 2021.

Det var 9 møter i Fellesaksjonen 2021.

Fellesaksjonens oppgave fremover blir å arbeide for at valgfrihet og medisinfrie tilbud skal være en realitet for alle, uansett hvor de bor i landet. Og for at de som ber om medisinfri behandling blir hørt og får et reelt tilbud om dette.

Fellesaksjonen hadde i 2021 en sekretær i 20 prosents stilling, Ellen Aronsen. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom de fem organisasjonene om finansiering av stillingen. WSO står formelt sett som arbeidsgiver, og sekretær har kontor plass hos WSO.

BBC Assignment sendte i februar et program om medikamentfrie tilbud i Norge, hvor Mette Ellingsdalen medvirket. Programmet ble fulgt opp med artikkel på wso.no.

WSO deltok med foredrag om Fellesaksjonens arbeid og strategi på seminar i Stockholm 18. september, arrangert av Föreningen Alternativ till Psykofarmaka (FAP). FAP ønsker å ta initiativ til medisinfrie behandlingstilbud i Sverige.

IIPDW - International Institute for Psychiatric Drug Withdrawal arbeider med å utvikle forskning og praksisbasert kunnskap om trygg nedtrapping fra psykiatriske legemidler. Mette Ellingsdalen er *associate* til IIPDW, og deltok i kvartalsvise møter (online).

WSO hadde møte om mulig samarbeid med nyoppstartet «Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn», ved farmasøyt Haakon Rosland.

Prosjekter

Prosjekt Stiftelsen Dam

Mattima Films ved Ane-Martha Tamnes Hansgårds filmprosjekt «Diagnonsense» fikk i desember 2018 innvilget midler fra Stiftelsen Dam (tidligere ExtraStiftelsen) gjennom WSO som søkerorganisasjon. Det gjelder delfinansiering av filmprosjektet for 2019-2021.

Prosjektet går etter planen, men på grunn av pandemi og begrensninger i 2020 har det blitt noen forsinkelser, og prosjektet har fått en ny sluttdato i 2022.

Organisasjon

Medlemstall

Pr. 31.12.2021 hadde WSO 476 medlemmer. 418 medlemmer som betalte kontingent i 2021 og 58 livstidsmedlemmer som ikke betalte noe i 2021. I tillegg hadde vi støttemedlemmer i utlandet som ikke betaler kontingent.

Arbeid med årsregnskapet

Årsregnskapet viser et overskudd for 2021 på kr.146 209. Dette avspeiler påregnelig redusert reisevirksomhet og aktivitet grunnet korona.

Honorarer til tillitsvalgte var i 2021 på kr. 240 600.

Leder og nestleder fordeler leder- og nestlederhonoraret likt (85 000,- pr år på hver), da de fungerer i lederteam med tilsvarende arbeidsfordeling.

Kasserer og sekretær er honorert med 20 000,- pr år, og de andre styremedlemmene og 1. vara mottar 750,- pr. møte.

Arbeidsmiljø

Det har ikke vært skader eller ulykker i 2021. Foreningen forurenses ikke det ytre miljøet nevneverdig.

Likestilling: WSO er en organisasjon som er åpen for menn og kvinner. WSO har ikke kjente utfordringer relatert til likestilling.

Denne årsmeldingen gir et oversiktsbilde over WSOs aktivitet og drift i 2021, men er ikke en fullstendig oversikt over alle aktiviteter.

Mette Ellingsdalen
Leder

Grete Johnsen
Nestleder

Dag Erik Tinghaug
Sekretær

Randi Mofossbakke
Kasserer

Tormod Hvidsten Gjedrem
Styremedlem

Elin Halvorsen-Weare
Styremedlem

Kristin Sommerseth
1. vara